

Pierre Tricot

OSTEOPATIA PENTRU COPII

O medicină holistică preventivă și curativă
pentru restabilirea sănătății

Traducere din limba franceză:
MIRCEA GEORGE LAURENȚIU, OSTEOPAT D. O.

EDITURA HERALD
București

.....

CUPRINS

PREFAȚĂ	13
I. ANDREW TAYLOR STILL, FONDATORUL OSTEOPATIEI	15
II. CE ESTE OSTEOPATIA?	19
Unitatea de funcționare	20
Este fundamental să avem un sânge sănătos	21
Substanțele necesare corpului	22
Puterea de a depăși boala	23
Legea cauză-efect	24
În concluzie	25
III. W. G. SUTHERLAND ȘI OSTEOPATIA CRANIANĂ	27
Descoperirea osteopatiei	28
Marea schimbare	28
O intuiție fantastică	28
Începuturile profesionale	29
Primele cercetări	30
Craniul – un mecanism?	31
Experimentarea pe viu	32
Primele aplicări ale practicii	33
Scepticism profesional	33
Aplicarea practicii la copii	34
Succesul	35
IV. MECANISMUL RESPIRATOR PRIMAR	39
Organizarea microscopică	39
Mecanismul respirator primar — MRP	40
1. Motilitatea inerentă a creierului și a măduvei	41

2. Fluctuația lichidului cefalorahidian	42
3. Mișcarea involuntară a oaselor craniene	43
4. Tensiunea membranelor interne	45
5. Mobilitatea involuntară a osului sacral între oasele iliace	47
Rolul mecanismului respirator primar	49
Alterarea mișcării craniene	50
Perturbări structurale	52
Leziuni de origine traumatică	52
Anomalii de origine vertebrală	53
Consecințele leziunilor craniene	54
Tulburări locale	55
Alte tulburări	56
Pentru copii	56
V. NAȘTEREA VĂZUTĂ PRIN OCHII OSTEOPATULUI	57
Craniul copilului la naștere	57
Mecanismul nașterii	61
Nașterea normală	64
Elementele mecanice	64
Cauzele nașterii dificile	67
Consecințele unei nașteri dificile	69
După naștere	70
Mărturii despre o naștere dificilă	71
Deformările craniului	71
Probleme de comportament	73
Probleme de digestie	74
Probleme de rinofarinx	74
Învățarea și performanța școlară	75
VI. OSTEOPATIA PENTRU COPII	77
Importanța unui mediu înconjurător favorabil	78
Limitări	79
Tulburări funcționale	80
Tulburări organice	82
Sistemul nervos al copilului	82
Diferite tipuri de handicap	84
În loc de concluzie	85
Scolioza	86

Diferite tipuri de scolioze	86
O creștere perturbată	88
Ce poate face osteopatul?	88
Aparatul dentar	89
Ce face aparatul	90
Ce poate face osteopatul?	91
Probleme din sfera O. R. L.	93
Copilul meu are nevoie de osteopatie?	95
În loc de concluzie	95
Dezvoltarea motorie a copilului înainte de 5 ani	96
VII. CE FACE OSTEOPATUL?	99
Cum se desfășoară o ședință de osteopatie pentru copil și una pentru adult?	99
O practică bună este un har?	101
Plânsetele copilului	101
Amintiri, amintiri	102
O poveste deja lungă	103
Exprimare dificilă	104
Cu toții am trăit nașterea	105
GLOSAR	107
BIBLIOGRAFIE	117

.....

PREFAȚĂ

Sunt încântat că Mircea Laurențiu, D. O.¹, s-a străduit să traducă această scurtă lucrare.

Va fi, fără îndoială, una dintre primele sau chiar prima lucrare despre osteopatie în limba română.

Cu toate că astăzi este veche de mai bine de o sută de ani, osteopatia rămâne, alături de medicina tehnică, un mijloc deosebit de eficace și puțin costisitor pentru redobândirea și menținerea sănătății.

Mi se pare deosebit de importantă utilizarea acestei metode în tratarea copilului, cât mai devreme cu putință după naștere, oferindu-i astfel cele mai bune condiții pentru a-și dezvolta potențialele înnăscute și pentru a dobândi altele noi.

Îmi doresc ca această lucrare nu doar să suscite interesul publicul larg, căruia îi este destinată cu precădere, dar și să sensibilizeze autoritățile medicale privind aplicarea acestei metode.

Pierre Tricot, D.O. MRO (F)²
Granville, 22 martie 2008

¹ D. O. = diplomă/licențiat în osteopatie

² MRO (F) = Membru al Registrului Osteopaților din Franța

I
Andrew Taylor Still,
fondatorul osteopatiei

Andrew Taylor Still (1828-1917) a fost un medic american de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Tatăl său, Abraham Still, îndeplinea, cum adeseori se întâmpla în această perioadă, funcțiile de misionar, predicator, medic și agricultor. Pastor al bisericii Metodiste, acesta își completa puținele venituri pe care

i le aducea slujba de pastor cu produse din munca pământului și practicarea medicinei.

Vorbim de America pionieratelor, un timp în care medicii de suflețe erau de multe ori și medicii trupului. Tânărul Still a primit o educație simplă și, fără îndoială, severă pe de-a-ntregul influențată de valorile tradiționale și religioase, dar și de cele sociale. A trăit în strânsă legătură cu natura, ceea ce i-a permis să descopere viața în exprimarea sa cea mai curată. Devine pasionat de viața animalelor și povestește în scrierile sale că a descoperit anatomia și a învățat mult despre organizarea corpului viu disecând animale moarte.

Începând cu anul 1850, la fel ca tatăl său care se ocupase de indienii Shawnees, A. T. Still duce o viață dublă, ca agricultor (fermier) și medic. Era interesat de mecanică și spunea că a urmat studii de inginerie, fără a preciza unde și cu cine. În schimb, își utiliza cunoștințele pentru a perfecționa mașinile agricole. În această epocă, activitatea sa legată de agricultură părea să-i confere o anumită prosperitate pe care o folosește pentru a se adânci din ce în ce mai mult în studiul medicinei. În anul 1860, urmează studii medicale academice la Colegiul de medicină și chirurgie din Kansas City.

În momentul declanșării Războiului de Secesiune (1861-1865), Still, un antisclavagist convins, se alătură trupelor federale. Ca medic și chirurg al Armatei, dobândește în cursul acestei perioade o experiență vastă în anatomia și fiziologia omului. În 1865, își pierde trei dintre copii în timpul unei epidemii de meningită cerebrospinală și este marcat de neputința sa, ca medic, în fața bolii.

În 1874, trăiește o experiență care pare să fi dat naștere osteopatiei: vindecă un copil de dizenterie¹. I-a tratat cu succes pe toți cei șaptesprezece pacienți care i-au fost încredințați în acel moment. Pe 22 iunie, nota în jurnal că s-a decis să creeze osteopatia. Avea 46 de ani. Și, din acel moment, a început să aibă mari dificultăți.

Reușind să vindece cu mâinile boli cunoscute ca fiind incurabile, a fost considerat destul de repede un reprezentant al diavolului și a fost ostracizat de confrății săi medici, dar și de clerici. În mare parte, membrii familiei l-au părăsit, iar Still, nedorind să fie plătit pentru o activitate pe care o considera experimentală, întâmpina mari dificultăți financiare.

Între 1878 și 1885, a practicat osteopatia în mod itinerant. Ușor, ușor, a abandonat utilizarea medicamentelor. Sute de oameni solicitau îngrijirile lui. Renumele său a trecut repede granițele statelor limitrofe. Depășit de numărul de oameni care voiau să fie consultați de el, a început să îi formeze pe propriii săi copii, demonstrând astfel că osteopatia nu este un dar din naștere, ci o deprindere transmisibilă.

În 1892, Still întemeia Școala Americană de Osteopatie (*American School of Osteopathy*) de la Kirksville, în Missouri. Între 1892 și 1900, medicina osteopată are parte de o expansiune în S.U.A.

Începând cu anul 1898, A. T. Still s-a retras progresiv din predarea și practicarea osteopatiei și a început să scrie. Dintre cărțile sale menționăm: *Filozofia Osteopatiei*, *Autobiografie* și *Osteopatia, cercetare și practică*.

¹ Dizenterie – boală infecțioasă contagioasă care se manifestă prin ulcerări intestinale și provoacă dureri abdominale violente și diaree cu sânge. La vremea aceea, în majoritatea cazurilor, boala era mortală. (*N. tr.*)

Din 1914, Still se îmbolnăvește, alegând să trăiască retras. A rămas în continuare celebru, iubit și respectat de elevii și concetățenii săi, fiind supranumit Bătrânul Doctor (*The Old Doctor*). Se stinge din viață în anul 1917.

În aceeași epocă, unul dintre elevii săi, J. M. Littlejohn, originar din Anglia, se întoarce la Londra pentru a fonda *The British School of Osteopathy*. Această școală va sta la originea unui întreg curent osteopatic în Europa.

.....

II

Ce este osteopatia?

Osteopatia este un concept terapeutic bazat pe câteva fundamente simple, dar care sunt complet neglijate de curentul medical clasic actual.

Relația structură – funcție

Still scria: „Boala este rezultatul anomaliilor anatomice urmate de o dezordine fiziologică.”¹

Nu este evident că un nerv jenat în traiectul său de o compresie sau de o distorsiune va prezenta o alterare a funcției sale de transmitere a informației? Nu e evident faptul că un vas sanguin sau limfatic comprimat nu poate să-și îndeplinească funcția corect? Osteopatul caută, așadar, printre structurile corpului, pe acelea care nu prezintă un grad suficient de mobilitate, pentru a le elibera și pentru a permite mai departe funcțiilor care depind de ele să se desfășoare normal.

Dr. Viola Frymann, osteopată americană contemporană, ne spune: „Termenul de funcție nu se aplică doar activităților vegetative ale organismului, cum sunt circulația, respirația, digestia etc. Acesta include și activități cum sunt gândirea, senzațiile, expresia creatoare, meditația, ba chiar și aspirația spirituală.”

¹ A. T. Still, *Osteopathy, Research and Practice*.

Dacă admitem ideea că acest corp fizic este un suport, un sistem care permite ființei interioare să comunice cu mediul înconjurător, o interfață, în limbaj informatic, putem concepe și faptul că de starea acestui sistem depinde calitatea comunicării pe care o va avea ființa interioară, precum și capacitatea ei de a-și realiza aspirațiile cele mai profunde.

UNITATEA DE FUNCȚIONARE

„Corpul uman nu funcționează în unități separate, ci asemenea unui ansamblu armonios.”¹

De cele mai multe ori, atunci când are loc un fenomen anormal sau dureros, pacientul și medicul sunt interesați de zonele unde se manifestă anomalia sau disconfortul, în timp ce osteopatul constată că manifestarea respectivă este doar un efect la distanță și caută adevărata cauză, oriunde ar fi ea.

Aflarea cauzei ar trebui să fie demersul obișnuit, pentru că aceasta poate fi situată foarte departe de punctul dureros: durerile de cap pot fi cauzate de o regiune lombară blocată, așa cum numeroase probleme din zona bazinului își pot avea originea la nivelul cranio-cervical, unde mobilitatea este alterată.

De asemenea, în corp există un țesut omniprezent, care asigură în același timp structurarea organismului, conducerea fluxurilor lichidiene, suportul vaselor, al nervilor și al altor fibre conductoare și care poartă numele de țesut conjunctiv² sau fascie.

Still a emis ipoteza că acest țesut de susținere ar fi cel mai important țesut al corpului, iar la nivelul său, datorită alterării circulației fluidelor (sânge, limfă, lichide necolectate, influx ner-

¹ R. E. Truhlar, *Doctor A. T. Still in the living*.

² Conjunctiv = care unește; țesut conjunctiv, țesut animal având un rol de umplere, de susținere sau de protecție. (N. red.)

vos etc.), s-ar situa cauza multor patologii. Acest țesut, extins în corp ca o pânză de păianjen, deține cheia liniilor de comunicare ale organismului și reprezintă o unitate funcțională.

ESTE FUNDAMENTAL SĂ AVEM UN SÂNGE SĂNĂTOS

„Arterele și nervii lor trebuie să aprovizioneze constant [organismul cu sânge], în timp util și în cantitate suficientă; sistemul venos și nervii săi trebuie să-și îndeplinească funcția fără să apară stază. Aceste două cerințe sunt imperative.”¹

Sângele arterial circulă din pompa centrală, inima, către fiecare celulă a corpului printr-un sistem de vase tubulare, care se micșorează progresiv în diametru.

În același timp, un sistem de comandă senzitivo-motor controlează dimensiunea acestor vase pentru ca ele să poată circula, în orice împrejurare, volumul exact de sânge necesar țesuturilor, adaptându-se schimbărilor survenite din interior sau din exterior. Colectarea și circulația sângelui dezoxigenat sunt organizate în același fel prin sistemul venos.

Sistemul circulator trebuie să aibă capacitatea de a menține condițiile de sănătate, indiferent dacă persoana este întinsă și relaxată sau în picioare și chiar și cu capul în jos. Sistemul circulator se adaptează cerințelor corpului, indiferent unde acesta s-ar afla: la mare sau la munte, în temperatură blândă sau extremă, angajat într-o competiție athletică sau prins într-o activitate intelectuală sedentară.

Numeroase anomalii pot altera funcționarea sistemului. De aceea osteopatul trebuie să cunoască foarte bine anato-

¹ A. T. Still, *Osteopathy, Research and Practice*.

mia sistemului vascular și a sistemului nervos autonom¹. El trebuie să fie capabil să evalueze starea pacientului, pornind din zona în care a descoperit patologia către ariile de control autonom, fără să uite de regiunile prin care trec fluidele sau impulsurile nervoase.

SUBSTANȚELE NECESARE CORPULUI

„Corpul este atelierul în care substanțele biochimice sunt fabricate.”²

Corpul nostru supraviețuiește datorită aerului pe care îl respirăm și alimentelor pe care le absorbim. Cu toate că acest lucru a fost puțin cunoscut sau chiar negat multă vreme de medicina clasică, este normal ca sănătatea să depindă în mare parte de cantitatea și calitatea aporturilor alimentare și respiratorii.

Această parte a conceptului osteopatic se bazează pe elemente ecologice complet necunoscute acum o sută de ani sau chiar și acum cincizeci de ani. Alterarea calității alimentelor cu insecticide și îngrășăminte minerale, falsificarea lor prin adăugarea de coloranți, de condimente sau de conservanți și sărăcirea lor prin rafinare fac dificilă, dacă nu chiar imposibilă, hrănirea corpului cu elementele brute necesare pentru a produce substanțele necesare unei funcționări echilibrate.

Still era agricultor și putem presupune că a dus o adevărată campanie pentru reformarea acestor domenii ale producției și pregătirii alimentelor. Afirmatia lui Still este adevărată doar dacă se restabilește obișnuința de a hrăni corpul cu alimente naturale și nedegradate.

¹ Sistemul nervos autonom definește asamblul sistemului nervos simpatic și al celui parasimpatic. Reglează funcționarea automată a corpului.

² A. T. Still, *Osteopathy, Research and Practice*.

Astfel, restabilirea echilibrului anatomic și fiziologic al corpului cu ajutorul unui tratament osteopatic bine făcut este de obicei suficientă pentru ca acesta să-și redobândească sănătatea.

PUTEREA DE A DEPĂȘI BOALA

„Datoria practicianului nu este de a vindeca boala, ci de a ajusta o parte sau întregul, în așa fel încât fluviile vieții să poată curge și iriga câmpurile însetate.”¹

Niciodată, niciun practician nu a vindecat vreun pacient. Singurul lucru pe care îl poate face un practician este să-i permită organismului unui pacient să găsească resursele necesare pentru a-și recâștiga echilibrul. Este adevărat că felul în care se afirmă acest lucru poate părea astăzi depășit. Dar și ideea în sine să fie depășită?

Cu toate acestea, așa cum spune dr. Viola Frymann: „Eu, practicianul, nu pot să vindec nici cea mai simplă rană, dar pot să o curăț și să îndepărtiez anumite părți, să-i unesc marginile și să împiedic contaminarea. Nu pot vindeca fractura, dar restabilind o relație anatomică normală și protejând-o de mișcări traumatizante, îi asigur acesteia cele mai bune condiții pentru procesul de reparare. Poate că este nevoie să îndepărtăm o tumoare, un calcul sau o altă entitate patologică, dar odată făcută intervenția, chirurgul trebuie să se încredințeze aliatului său invizibil aflat lângă pacient, pentru ca procesul de vindecare să înceapă.”²

După efectuarea unei analize bazate pe cunoașterea anatomiei și a fiziologiei, rolul osteopatului se limitează la a găsi

¹ R. E. Truhlar, *Doctor A. T. Still in the living*.

² Dr. Viola Frymann, *The Philosophy of Osteopathy*. (N. a.)

acele elemente care blochează procesele normale de ameliorare. Apoi, după ce le-a reajustat, rolul său este de a lăsa înțelepciunea corpului să facă mai departe esențialul: să își restabilească echilibrul și starea de sănătate. Afirmția conform căreia rolul practicianului nu este acela de a-l vindeca pe bolnav îi poate șoca atât pe pacienți, cât și pe medici.

În fiecare zi, ne supunem corpul la nenumărați factori de stres: mecanici, senzoriali, psihici, alimentari etc. În cele mai multe cazuri, toți acești factori de stres sunt corecți în timpul somnului și ne reluăm a doua zi activitatea cu o energie și un elan reînnoite. Pentru a îndepărta anumite dezechilibre este însă nevoie de un ajutor exterior. Există mai multe căi de abordare a acestora:

- un anumit practician poate să prescrie un analgic, o terapie de relaxare fizică sau doar repaus, lăsând aliatul invizibil să rezolve problema. Cel mai adesea simptomele vor dispărea;
- un alt practician poate să recunoască același episod acut ca fiind efectul unei tensiuni preexistente și a cărei origine a fost uitată. Studiind corpul ca un tot unitar și recunoscând dinamica mecanicii sale interne, care are puterea să răstoarne toate tulburările traumatiche, practicianul va încerca să ajute organismul în eforturile sale de a-și recrea armonia.

LEGEA CAUZĂ-EFECT

„Dintre toate aspectele conceptului osteopatic, în practică niciunul nu este mai important și mai profund decât recunoașterea legii cauză-efect: disfuncția sau patologia sunt doar un efect.”¹

¹ *Ibidem.*